

УДК 339.745

В. В. Плачинда,
кандидат економічних наук

КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НАПРЯМІВ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

V. Plachynda,
Ph.D. in Economics

COMMUNICATION POLICY THROUGH THE LENSES OF CENTRAL BANK TRANSPARENCY

У статті досліджено сутність та передумови посилення транспарентності діяльності провідних центральних банків. Детально проаналізовано інструменти комунікаційної політики центрального банку у контексті напрямів транспарентності його діяльності.

The article investigates the essence and causes of greater transparency in central bank activity. Tools of central bank communication in the context of greater transparency of its activities are detailed analyzed by the author.

Ключові слова: транспарентність центрального банку, комунікаційна політика центрального банку, інструменти комунікаційної політики.

Key words: central bank transparency, central bank communication policy, communication policy tools.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Важливим принципом діяльності сучасного центрального банку є транспарентність його політики. Розкриття інформації центральним банком на регулярній основі сприяє формуванню прозорого економічного та правового середовища в країні та дозволяє управляти ринковими очікуваннями на основі довіри суб'єктів ринку до монетарної влади. У 1980-их рр. ситуація була прямо протилежною, центральні банки приховували свої наміри, більше того, така таємничість підтримувала їх незалежний статус і дозволяла впливати на реальну економіку. Наразі, з позиції макроекономічної стабілізації, більш ефективним є управління ринковими очікуваннями через відкритий діалог з учасниками ринку. Транспарентність політики центрального банку реалізується через систему його комунікацій з цільовими аудиторіями.

Враховуючи підвищення ролі комунікаційної політики та посилення транспарентності політики центральних банків світу, актуальним є дослідження кращого зарубіжного досвіду використання комунікаційних інструментів центральними банками.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання сутності комунікаційної політики центрального банку, зв'язку комунікаційної та монетарної політик, особливостей комунікаційної політики провідних центральних банків — Європейського центрального банку, Федеральної Резервної Системи, Банку Канади, комунікаційної політики центрального банку в умовах кризових явищ в економіці та зростаючої невизначеності є предметом ґрунтовних наукових досліджень зарубіжних науковців. Дослідження окремих аспектів комунікаційної політики центральних банків знайшли своє відображення в працях вітчизняних вчених, зокрема В.І. Міщенко, А.В. Сомик, К.В. Ануфрієвої, О.І. Петрика, В.В. Романчукевича та ін. Разом з тим, проблемні питання комунікаційної політики центрального банку та її інструментів недостатньо глибоко досліджені вітчизняною наукою, що не дозволяє сформулювати цілісне уявлення про її сутність та призначення, і зумовлює необхідність проведення подальших досліджень у даній сфері.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає у дослідженні інструментів комунікаційної політики провідних центральних банків світу через призму напрямів транспарентності їх діяльності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

До 1990-х рр. діяльність центральних банків приховувалась від пересічних громадян. Перші кроки в бік транспарентності політики зробив Резервний банк Нової Зеландії у 1989 р. З 1994 р. Федеральна резервна система США почала оприлюднювати рішення Федерального комітету з операцій на відкритому ринку. На даний час інформаційна відкритість є нормою діяльності провідних центральних банків.

Причинами значного підвищення прозорості діяльності центральних банків у 1990—2000 рр. було поширення в світовому масштабі принципів фінансової та політичної лібералізації і масштабний перехід політики центральних банків багатьох країн у бік більшої гнучкості обмінного курсу та впровадження монетарного режиму таргетування інфляції. Дерегулювання і усунення обмежень на фінансових ринках утруднили контроль центральним банком результатів функціонування фінансового ринку. Необхідним було проведення такої інформаційної політики, яка б сформувала довіру з боку економічних агентів до дій центрального банку, дозволила зменшити волатильність основних економічних показників та досягти центральному банку поставлених кінцевих цілей.

Не можна не відзначити вплив демократизації суспільства в ХХ ст. на підвищення транспарентності діяльності центральних банків. Демократичні уряди за своєю сутністю передбачають більшу публічність як спосіб досягнення підзвітності перед виборцями, у цьому сенсі прозорість діяльності центрального банку є лише конкретним проявом такої публічності. Не випадково зростання транспарентності діяльності центральних банків у країнах Латинської Америки, Азії, Східної Європи, в Кореї та Філіппінах збіглося з третьою хвилею демократизації [6].

Значний внесок у розвиток високих стандартів інформаційної політики та підвищення прозорості

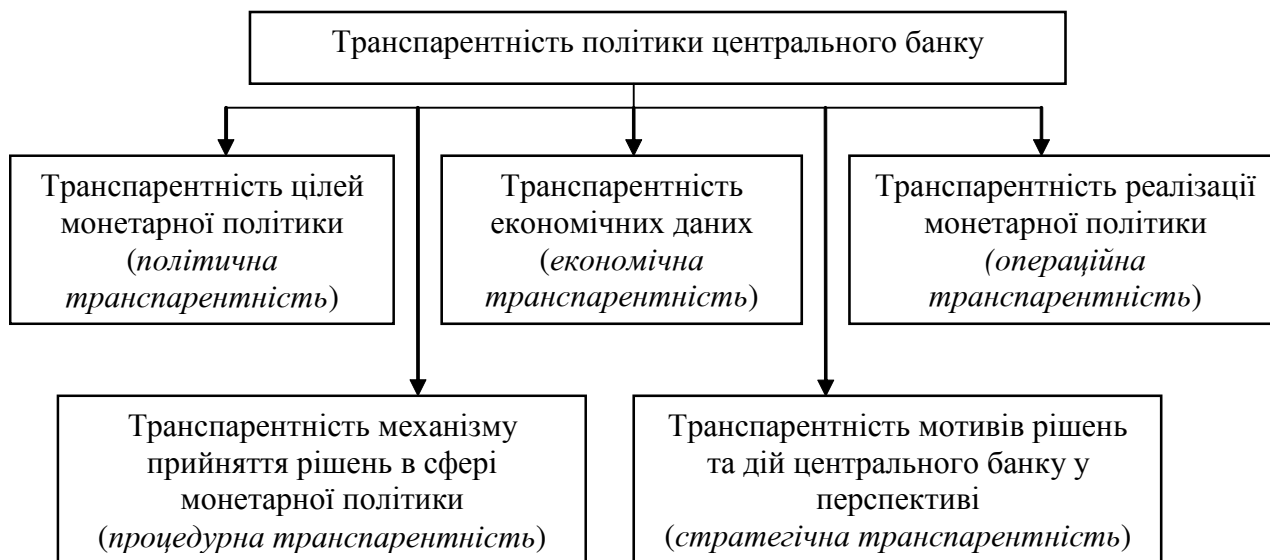

Рис. 1. Напрями транспарентності політики центрального банку

діяльності центральних банків вніс Міжнародний валютний фонд. Удосконалення регулюючих норм на міжнародних фінансових ринках у кінці 1990-х — на початку 2000-х рр. під егідою Міжнародного валютного фонду проходило під гаслом важливості більшої інформаційної відкритості та транспарентності. Так, однією з причин мексиканської кризи 1994—1995 рр. і кризи ринків, що розвиваються у 1997—1998 рр., на думку керівництва Міжнародного валютного фонду, була відсутність необхідного рівня транспарентності країн. Неадекватні економічні дані, факти приховування слабкості фінансових систем і відсутність чітких цілей урядової політики сприяли втраті довіри економічних агентів до економічної політики країни та її національної валюти, що і підірвало глобальну фінансову стабільність.

Під транспарентністю політики центрального банку зазвичай розуміють ступінь розкриття та достатність інформації, що оприлюднюється центральним банком, базуючись на якій економічні агенти формують свою поведінку та очікування [4]. С.Р. Моїсєєв визначає транспарентність або інформаційну прозорість діяльності центрального банку як розкриття центральним банком всім зацікавленим особам цілей грошово-кредитної політики, правових, інституційних та економічних засад його діяльності, принципів прийняття рішень та їх обґрунтування, інформації, пов'язаної з реалізацією монетарної політики та банківським наглядом, а також своєчасну і повну підзвітність центрального банку про результати своєї діяльності [3].

Відповідно до трактування Міжнародного валютного фонду прозорість центральних банків стосується середовища, в якому громадськості представляються, своєчасно і у зрозумілій та доступній формі, цілі монетарної політики, її правова, інституційна та політична основа, рішення з монетарної політики та їхнє обґрунтування, дані та інформація, пов'язана з монетарною політикою, а також умови підзвітності центрального банку [1].

Узагальнюючи наведені визначення, зауважимо, що, на наше переконання, під транспарентністю (інформаційною прозорістю) діяльності центрального банку слід розуміти своєчасне розкриття інформації центральним банком про основні засади та результати своєї діяльності, механізм прийняття рішень центральним банком та їх обґрунтування з метою формування передбачуваного економічного середовища, забезпечення розуміння суб'єктами економіки дій, стратегічних та тактичних цілей центрального банку, управління ринковими очікуваннями та формування довіри суспільства до політики центрального банку та монетарної влади країни.

Перевагами транспарентності політики центрального банку є формування прозорого економічного та правового середовища в країні, можливість управляти ринковими очікуваннями на основі довіри суспільства та ринку до монетарної влади, підвищення рівня довіри до монетарної політики, яка може бути визначена як впевненість приватного сектору в тому, що монетарна влада успішно досягне поставлених перед собою цілей, зниження економічної невизначеності та асиметрії інформації. Інформаційна прозорість діяльності центрального банку також забезпечує передбачуваність грошово-кредитної політики, підвищує економічну ефективність та добробут суспільства завдяки точному прогнозуванню та плануванню, яке дозволяє приймати ефективні інвестиційні та споживчі рішення, підвищує гнучкість реакції економіки на шоки, посилює відповідальність центрального банку перед суспільством, поліпшує репутацію та імідж центрального банку.

Офіційним документом, в якому регламентовано принципи прозорості діяльності центральних банків світу є Кодекс належної практики по забезпеченню прозорості у грошово-кредитній і фінансовій політиці, розроблений Міжнародним валютним фондом 26 вересня 1999 р. Положення Кодексу є результатом аналізу практики забезпечення належної прозорості в різних країнах світу та компіляцією кращого досвіду центральних банків у сфері інформаційної політики. Кодекс визначає основні вимоги до прозорості діяльності центральних банків і фінансових агентств, іншими словами, яка інформація і яким чином підлягає розкриттю, при цьому вибір інструментарію інформаційної політики залишений на розсуд центральним банкам.

Принципи транспарентності діяльності центрального банку реалізуються через систему його комунікацій та комунікаційну політику. Комунікації центрального банку являють собою надання центральним банком громадськості інформації стосовно цілей монетарної політики, стратегії монетарної політики, економічних прогнозів і майбутніх рішень банку [5].

За визначенням Європейського центрального банку (ЄЦБ) комунікації — це процес розкриття інформації банком щодо монетарної політики цільовим аудиторіям, розуміння цільовими аудиторіями даних сигналів та перетворення їх в дії [9]. Комунікаційна політика розглядається ЄЦБ як один із інструментів, який дозволяє ефективно управляти ринковими очікуваннями суб'єктів економіки.

Центральні банки зазвичай налагоджують систему комунікацій принаймні навколо чотирьох аспектів монетарної політики [5]: а) цілей та стратегії монетарної

Таблиця 1. Процедура прийняття та оприлюднення ключових рішень у сфері монетарної політики ЄЦБ та ФРС

Банк	Сутність підходу
ЄЦБ	Засідання Ради керуючих ЄЦБ проходять два рази на місяць. На першому засіданні члени Ради оцінюють останні економічні події та події у сфері розвитку грошово-кредитного ринку та приймається рішення щодо встановлення основних процентних ставок в зоні євро. На другому засіданні Радою приймаються рішення, пов'язані головним чином з іншими завданнями ЄЦБ. Рішення щодо ключових процентних ставок по Єврозоні повідомляється в прес-релізі о 13.45 за центрально-європейським часом в день першого засідання Ради керуючих. Після цього сутність рішення детально пояснюється у Вступній заяві Президента ЄЦБ, яка знаменує собою початок щомісячної прес-конференції, що розпочинається о 14.30 за центрально-європейським часом. На сайті Банку у відкритому доступі знаходиться стенограма прес-конференції та її відео трансляція. Рішення, які відносяться до інших сфер діяльності ЄЦБ, зокрема, підтримання оптимального функціонування платіжної системи Єврозони, системи страхування вкладів, забезпечення фінансової стабільності, безперерійного випуску банкнот тощо, з грудня 2004 р. публікуються о 15.00 на наступний день після другого засідання Ради керуючих ЄЦБ
ФРС	Засідання Федерального комітету по операціям на відкритому ринку ФРС відбуваються в чітко визначені дати вісім разів на рік (на сайті розміщено календар засідань Федерального комітету). За результатами засідання на сайті ФРС одразу оприлюднюється прес-реліз та Заява Федерального комітету, в якій пояснюється сутність прийнятих Федеральним комітетом рішень у сфері монетарної політики, зокрема, тих, що стосуються процентної ставки по федеральним фондам, рівня безробіття, рівня інфляції в середньостроковому періоді тощо. У Заяві Федерального комітету також надається інформація про результати голосування присутніх на засіданні членів Комітету та пояснення позицій тих членів, які не підтримали спільне рішення і проголосували проти. Протокол засідання Федерального комітету по операціям на відкритому ринку публікується через три тижні після дати його проведення та оголошення рішення в сфері монетарної політики. Чотири рази на рік проведення засідання Федерального комітету по операціям на відкритому ринку співпадає з публікацією Резюме економічних прогнозів та проведенням прес-конференції Голови Ради керуючих ФРС

Джерело: Офіційні сайти Європейського центрального банку та Федеральної Резервної системи.

політики; б) мотивів конкретних рішень центрального банку у сфері монетарної політики; в) економічних прогнозів; д) майбутніх рішень центрального банку у сфері монетарної політики.

Отже, зауважимо, що у дослідженнях зарубіжних вчених комунікаційна політика центрального банку часто розглядається у контексті монетарної політики з позиції управління ринковими очікуваннями як ключовий елемент режиму таргетування інфляції [7].

Проаналізуємо інструменти комунікаційної політики провідних центральних банків світу за напрямками транспарентності політики центрального банку (рис. 1).

Переважає більшість центральних банків світу на офіційних сайтах, які є головним каналом їх комунікаційної політики, в розділі "Монетарна політика" надають інформацію стосовно цілей їх монетарної політики та кількісного вираження даних цілей. Таким чином, центральні банки реалізують політичну транспарентність.

Процедурну транспарентність центральні банки реалізують, оприлюднюючи чіткий механізм прийняття рішень у сфері монетарної політики та доводячи прийняті рішення до цільових аудиторій — учасників ринку та широкої громадськості (табл. 1). Механізм прийняття рішень центральними банками складається з таких етапів: а) оголошення дат проведення засідань керівного органу, який приймає рішення у сфері монетарної політики на сайті центрального банку; б) оголошення дати і часу публікації прес-релізів, в яких надаються пояснення прийнятих рішень; в) оголошення часу проведення прес-конференцій, на яких голова центрального банку доводить до відома громадськості сутність прийнятих у сфері монетарної політики рішень, оголошує про зміну процентної ставки та надає коротке обґрунтування дій банку, протягом прес-конференції представники ЗМІ та журналісти мають можливість поспілкуватися з головою банку та задати йому хвилюючі їх питання.

Ряд центральних банків через деякий час після проведення засідання колегіального органу, що приймає рішення у сфері монетарної політики, публікують протоколи засідань (Резервний банк Австралії — через два тижні після засідання, Банк Англії — через тиждень, Банк Японії — через місяць, Банк Швеції — через два тижні, Банк Ізраїлю — через два тижні, Національний

банк Чехії — через вісім днів). Окремі з них у протоколах оприлюднюють інформацію про результати голосування щодо прийняття ключових рішень у сфері монетарної політики, зокрема, Банк Англії, Національний банк Польщі, Національний банк Угорщини, США. Головна частина протоколу містить коротке резюме виступів під час засідань, частина протоколу присвячується обговоренню матеріалів і звітів, підготовлених фахівцями центрального банку.

Зауважимо, що ознайомлення суб'єктів ринку та суспільства з чітким механізмом прийняття рішень центральним банком у сфері монетарної дозволяє зменшує невизначеність на фінансових ринках, інформувати громадськість та учасників ринку про основні фактори, які обумовлюють прийняття рішень у сфері монетарної політики, поліпшити розуміння причин відхилень від обраного курсу монетарної політики з огляду на короткострокові коливання в економіці. Регулярне роз'яснення змін офіційної процентної ставки або відсутності таких змін сприяє підвищенню прозорості монетарної політики та передбачуваності дій центрального банку, посиленню його підзвітності перед суспільством. Більше того, комунікаційні можливості, отримані від поєднання прес-релізів, у яких пояснюється сутність змін в монетарній політиці та їх причин з публікаціями звіту з монетарної політики, виступами голови центрального банку та членів вищого органу управління банку є основою для появи регулярних коментарів про монетарну політику з боку аналітиків і ЗМІ та налагодження безперерійного діалогу між центральним банком та його головними контактними аудиторіями і громадськістю (досвід Канади, ЄЦБ, Нової Зеландії, Норвегії, США, Японії).

Основними інструментами комунікаційної політики, які дозволяють реалізувати операційну та стратегічну транспарентності діяльності центральних банків, є розміщення на офіційних сайтах банків концептуальних засад реалізації монетарної політики, Звіту з монетарної політики, річного звіту та бюлетеня центрального банку.

Що стосується концептуальних засад реалізації монетарної політики, різною є форма подання цієї інформації центральними банками. Окремі центральні банки висвітлюють дану інформацію в спеціальній однойменній рубриці сайту банку, присвяченій сутності та

Таблиця 2. Вимоги до якісного Звіту з монетарної політики

<p>Обов'язкова інформація, яку має містити якісний Звіт з монетарної політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ аналіз поточної економічної ситуації в країні, включаючи аналіз динаміки ВВП, ринку праці (динаміка рівня заробітних плат та рівня зайнятості), аналіз тенденцій розвитку фінансового ринку та впливу міжнародного ринку на економіку країни; ▪ прогноз інфляції та інших ключових макроекономічних показників (темпи зростання ВВП, рівня безробіття, обмінного курсу, рахунку поточних операцій та ін.) і надання пояснень щодо прогнозів та їх взаємозв'язку; ▪ пояснення монетарної політики, як поточної ситуації, так і прогнозів, включаючи поточну та майбутню невизначеність, оцінку попереднього аналізу, прогнозів і рішень центрального банку, визнання того, що були допущені помилки
<p>Основні принципи, відповідно до яких має формуватися зміст Звіту з монетарної політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ коротке, але повне резюме. Через те, що фінансові аналітики саме за резюме складають своє початкове враження щодо інфляційного звіту, важливо, щоб воно було коротким і змістовним та передавало основний зміст всього документу; ▪ послідовність. Прогнози інфляції, статистична інформація центрального банку, резюме керівництва, оцінка політики мають бути завжди представлені в порівняльних форматах і розміщені в однаковій послідовності. З часом інфляційний звіт стає важливим інструментом для журналістів та учасників ринку, а тому постійність структури представлення інфляційного звіту набуває особливого значення; ▪ оптимальний розмір інфляційного звіту. Надмірний обсяг звіту майже завжди приводить до розбавлення змісту додатковою інформацією, що ускладнює його сприйняття; ▪ включення до інфляційного звіту розділів, присвячених спеціальним темам. Це може відігравати важливу виховну та освітню функцію, даний матеріал також може використовуватися журналістами для підготовки статей, що дозволить зробити інфляційний звіт більш помітним і публічним

Джерело: [8].

основним засадам монетарної політики країни (Народний банк Китаю). Інші центральні банки розміщують на сайтах, так звані, базові прозорі документи монетарної політики, які формують комплексне розуміння монетарної політики країни громадськістю та учасниками ринку. Базові прозорі документи охоплюють висвітлення таких питань [2]: ієрархія цілей та основні завдання монетарної політики центрального банку, переваги цінової стабільності як основної цілі монетарної політики, визначення поняття "цінова стабільність", функції та склад керівних органів центрального банку, процедура голосування та механізм оголошення прийнятих рішень у сфері монетарної політики, засади підзвітності та комунікації центрального банку з громадськістю, канали трансмісійного механізму монетарної політики, механізм реалізації рішень у сфері монетарної політики за допомогою її інструментів тощо.

Прикладами базових прозорих документів монетарної політики є: "Впровадження монетарної політики в Єврозоні. Загальний документ Євросистеми щодо інструментів і процедур монетарної політики", "Монетарна політика Європейського центрального банку", "Монетарна політика в Швеції", "Монетарна політика в Угорщині", "Керівництво з монетарної політики" (Національний банк Польщі).

Важливою ланкою системи комунікацій центральних банків є Звіт з монетарної політики (в окремих країнах Інфляційний звіт). Основним призначенням Звіту з монетарної політики є аналіз результатів реалізації монетарної політики центральним банком та викладення стратегічних орієнтирів дій центрального банку у сфері монетарної політики у коротко- та середньостроковій перспективі (3—5 років). Розробка прогнозів та дій центрального банку у перспективі базується на результатах аналізу тенденцій розвитку економіки країни і світової економіки та побудованому на цій основі середньостроковому прогнозі інфляції, темпу виробництва та інших ключових макроекономічних параметрів. Звіт з монетарної політики центрального банку вперше було опубліковано Банком Англії у 1993 р. У таблиці 2 визначено, яку обов'язкову інформацію повинен містити та яким принципам відповідати якісний Звіт з монетарної політики.

Звіт з монетарної політики найчастіше публікується щоквартально (окрім, Польщі — Звіт з монетарної політики — раз на рік, Інфляційний звіт — три рази на рік, США, Ізраїль — два рази на рік, Швеція — три рази на рік, Японія, Єврозона — щомісяця).

Кожен без виключення центральний банк публікує річний звіт, зрідка в друкованому вигляді, зазвичай в електронному вигляді на сайті центрального банку. Функцією річного звіту є огляд результатів діяльності

центрального банку за поточний рік, розкриття інформації про його керівництво та організаційну структуру, публікація фінансової звітності банку. Цільовою групою даного комунікаційного інструменту є суспільство, ЗМІ, економічні агенти, аналітики. У багатьох центральних банках існує практика подання та обговорення річного звіту у парламенті. Це типово для Австралії, Великобританії, ЄЦБ, Норвегії, США, Швейцарії. Цікавим є спосіб подання річного звіту Резервним банком Нової Зеландії та Національним банком Словаччини. У Словаччині окремі розділи Річного звіту є доступними як самостійні документи на сайті Банку, що полегшує роботу з ними. У Новій Зеландії Річному звіту присвячено окрему рубрику сайту, в якій кожний розділ Звіту подано в якості самостійної підрубрики, крім того на окремій сторінці сайту систематизовано головні положення Річного звіту.

Певні особливості щодо змістового наповнення річних звітів мають ЄЦБ та ФРС. Так, окрім типових розділів річного звіту, у Річний звіт ЄЦБ включено розділ — Розширення Європейського Союзу та Зони євро; Фінансова стабільність та інтеграція; Розвиток Європейського Союзу (політичні питання, організаційні питання, стратегія розвитку Європейського Союзу та ін.). До Річного звіту ФРС включено розділи Споживачі фінансових послуг та економічний розвиток місцевих спільнот, Судові процеси, учасником яких є ФРС, а також Протоколи засідань Федерального комітету по операціям на відкритому ринку.

Важливим інструментом комунікаційної політики центральних банків, який дозволяє реалізовувати операційну та стратегічну прозорість є публікація бюлетеню центрального банку та журналів, присвячених діяльності центральних банків (наприклад, "Міжнародний журнал з діяльності центральних банків" — ініціатива ФРС та інших центральних банків, "Банківський журнал — VIATOC" — публікується Національним банком Словаччини, "Моніторинг діяльності центральних банків" — Національним банком Чехії). Бюлетень центрального банку являє собою щоквартальне видання, в якому публікуються статті, аналітичні матеріали, результати наукових досліджень, присвячені аналізу діяльності центрального банку, наслідків реалізації монетарної політики, тенденцій розвитку національної та світової економіки, фінансових ринків тощо. У бюлетенях центральних банків також публікуються виступи високопосадовців центрального банку (Бюлетень Резервного банку Нової Зеландії, Вісник Банку Росії), зміни у банківському законодавстві (Бюлетень Федерального резерву, Вісник Банку Росії), макроекономічний та монетарний огляди, аналіз платіжного балансу (Інформаційний бюлетень Національного банку Польщі, Вісник Банку

Росії), економічні прогнози (Бюлетень Національного банку Словаччини), офіційні та інформаційні повідомлення, оголошення про банкрутства банків, реєстр арбітражних керуючих, дані про середні процентні ставки кредитних установ (Вісник Банку Росії).

Матеріали бюлетеня провідних центральних банків являють собою ґрунтовні аналітичні статті та наукові розробки з найбільш актуальних і гострих для діяльності центральних банків питань. Такі аналітичні матеріали є достатньо специфічними та складними для сприйняття пересічними громадянами, в першу чергу ця інформація цікава для економістів центральних банків, науковців, аналітиків, аспірантів.

Дослідження показало, що економічна транспарентність діяльності центрального банку, яка передбачає розкриття статистичної інформації та підготовку регулярних звітів про стан грошово-кредитної сфери, реалізується за допомогою таких інструментів комунікаційної політики центрального банку, як бюлетені статистичної інформації та звіти про основні тенденції грошово-кредитного ринку (центральні банки світу), звіти щодо функціонування платіжних систем (Великобританія, Норвегія), огляд умов кредитування (Великобританія, Канада, Норвегія, Чехія), огляд тенденції кредитування (Великобританія, Чехія), огляд фінансового сектора (Канада, Словаччина, Японія), огляд державних фінансів (Канада, Чехія), огляд діяльності банку з управління валютними активами (Росія), моніторинг діяльності центральних банків світу (Чехія), річний звіт про розвиток банківського сектору (Ізраїль, Росія). Цікавим підходом до подання графічних матеріалів щодо динаміки важливих макроекономічних та фінансових показників є розміщення на офіційному сайті Банку Фінляндії Галереї графіків. Більше 80 графіків у PDF-форматі постійно оновлюються та містять рубрики за чотирма блоками інформації: процентні ставки та обмінні курси, основні показники економіки країни, показники банківської системи, показники ринків цінних паперів.

ВИСНОВКИ

Таким чином, вагомими перевагами інформаційної прозорості (транспарентності) політики центрального банку є створення передумов зрозумілості та передбачуваності монетарної політики, підвищення довіри з боку учасників ринку до діяльності центрального банку. Принципи транспарентності центрального банку реалізуються через систему його комунікацій та комунікаційну політику. Кожен інструмент комунікаційної політики реалізує окремий напрямок транспарентності центрального банку — політичну, економічну, операційну, процедурну та стратегічну транспарентність. Активне використання інструментів комунікаційної політики за усіма напрямками транспарентності дозволяє забезпечити вичерпне інформування суспільства стосовно засад і результатів діяльності центрального банку та, у першу чергу, засад і практики реалізації монетарної політики, що у кінцевому підсумку сприяє підвищенню ефективності досягнення цілей та діяльності центрального банку у цілому.

Література:

1. Кодекс надлежащей практики по обеспечению прозрачности в денежно-кредитной и финансовой политике: декларация принципов. Международный валютный фонд [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/mae/mft/code/rus/code2r.pdf>
2. Сомик А., Міщенко В., Шумило І. Базові транспарантні документи грошово-кредитної політики: європейський досвід і перспективи впровадження в Україні // Вісник Національного банку України. — 2010. — № 2. — С. 3—9.

3. Транспарентность денежно-кредитной политики и повышение требований к раскрытию информации Банком России: Аналитический отчет // Под руководством Моисеева С.Р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://research.mfpa.ru/general/upload/investigation/transparency-report.pdf>

4. Трунин П.В., Князев Д.А., Сатдаров А.М. Анализ независимости центральных банков РФ, стран СНГ и Восточной Европы. — М.: ИЭПП, 2010. — 72 с.

5. Blinder A., Ehrmann M., Fratzscher M., Haan J., Jansen D. Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of Theory and Evidence [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w13932>

6. Dincer N., Eichengreen B. Central Bank Transparency: where, why, and with what effects? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w13003>

7. Eusepi S., Preston B. Central Bank Communication and Expectations Stabilization [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.newyorkfed.org/research/economists/eusepi/central_bk_comm_exp.pdf

8. Fracasso A., Genberg H., Wyplosz C. How do central banks write? An Evaluation of Inflation Targeting Central Banks. Geneva Reports of the World Economy [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.norges-bank.no/upload/import/konferanser/2003-05-05/data/fracasso.pdf>

9. Huang A. Is Communication of the Monetary Policy of the European Central Bank in line with the Policy Rates Decisions? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=128732>

References:

1. Mezhdunarodnyj valjutnyj fond (1999), Kodeks nadležashhej praktiki po obespečeniju prozrachnosti v denezhno-kreditnoj i finansovoj politike: deklaracija principov, available at: <http://www.imf.org/external/np/mae/mft/code/rus/code2r.pdf>
2. Somyk, A. Mischenko, V. Shumylo, I. (2010), "Bazovi transparentni dokumenty hroshovo-kredytnej polityky: ievropejs'kyj dosvid i perspektyvy vprovadzhennia v Ukraini", Visnyk Natsional'noho banku Ukrainy, vol. 2., pp. 3—9.
3. Moiseev, S.R. Kuz'min, M.M. Lenkov, I.N. Terehova, I.A. (2008), Transparentnost' denezhno-kreditnoj polityki i povyshenie trebovanij k raskrytiju informacii Bankom Rossii: Analiticheskij otchet, available at: <http://research.mfpa.ru/general/upload/investigation/transparency-report.pdf>
4. Trunin, P.V. Knjazev, D.A. Satdarov, A.M. (2010), Analiz nezavisimosti central'nyh bankov RF, stran SNG i Vostochnoj Evropy, IJePP, Moscow, Russia.
5. Blinder, A. Ehrmann, M. Fratzscher, M. Haan, J. Jansen, D. (2008), "Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of Theory and Evidence", available at: <http://www.nber.org/papers/w13932>
6. Dincer, N. Eichengreen, B. (2007), "Central Bank Transparency: where, why, and with what effects?", available at: <http://www.nber.org/papers/w13003>
7. Eusepi, S. Preston, B. (2007), "Central Bank Communication and Expectations Stabilization", available at: http://www.newyorkfed.org/research/economists/eusepi/central_bk_comm_exp.pdf
8. Fracasso, A. Genberg, H. Wyplosz C. (2003), "How do central banks write? An Evaluation of Inflation Targeting Central Banks. Geneva Reports of the World Economy", available at: <http://www.norges-bank.no/upload/import/konferanser/2003-05-05/data/fracasso.pdf>
9. Huang, A. (2013), "Is Communication of the Monetary Policy of the European Central Bank in line with the Policy Rates Decisions?", available at: <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=128732>

Стаття надійшла до редакції 22.01.2014 р.